Lietas Nr. A420549112
Lietas arhīva Nr. AA43-0229-16/19

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2016.gada 11.janvārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente K.Krastiņa,
tiesneses L.Vīnkalna un A.Zariņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „AB Farm" un SIA „AB Farms" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, atļaujot SIA „AB Farms" nodot projekta Nr.08-05-L12100-000933 saistības SIA „AB Farm", izdošanu, un SIA „AB Farms" pieteikuma par Lauku atbalsta dienesta direktora 2012.gada 4.septembra lēmuma Nr.10.5.1/1028-A/2-15/1112 atcelšanu daļā par saņemtā publiskā finansējuma Ls 66 518,13 apmērā atmaksu, sakarā ar SIA „AB Farm" un SIA „AB Farms" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 2.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 14.februārī SIA „AB Farms" Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Lauku attīstības programmas pasākuma „Lauku saimniecības modernizācija" (turpmāk – Pasākums) ietvaros Lauku atbalsta dienestā (turpmāk – Dienests) iesniedza projekta iesniegumu Nr.08-05-L12100-000933 „Graudu ciklonu izbūve un sējmašīnas iegāde SIA „AB Farms"" (turpmāk – Projekts).

2008.gada 3.jūnijā Pārvalde ar SIA „AB Farms" noslēdza līgumu Nr.08-05-L12100-000933 par finansējuma piešķiršanu Projekta īstenošanai (turpmāk – Līgums). Projekta īstenošanas termiņš – 2011.gada 2.jūnijs.

Projekta ietvaros bija plānota sējmašīnas iegāde, lauksaimniecības noliktavas un glabātavas būvniecība. Pēc Projekta īstenošanas Dienests izmaksāja SIA „AB Farms" publisko finansējumu Ls 66 518,13 apmērā. Pēdējais maksājums veikts 2010.gada 10.martā, pēc kā sākās Projekta piecu gadu uzraudzība.

[2] 2011.gada 18.martā Dienesta Viduslatvijas reģionālā lauksaimniecības pārvalde (turpmāk – Pārvalde) saņēma SIA „AB Farms" 2011.gada 16.marta lūgumu par Projekta uzņemto saistību nodošanu uzņēmumam SIA „AB Farm". 2011.gada 7.aprīlī Pārvalde konstatēja, ka SIA „AB Farm" nav lauksaimniecības produkcijas ražotājs, līdz ar to Pārvalde nolēma neatļaut SIA „AB Farms" nodot Projektu un tā saistības SIA „AB Farm".

[3] 2012.gada 21.jūnijā SIA „AB Farms" vērsās Pārvaldē ar iesniegumu, kurā lūdza atļaut pārvietot Projektu un nodot Projekta saistības SIA „AB Farm". Iesniegumā SIA „AB Farms" norāda, ka plāno veikt specializācijas maiņu no lauksaimniecības uz mežsaimniecību. Visa SIA „AB Farms" zeme pieder SIA „AB Farm", un šī uzņēmuma specializācija ir lauksaimniecība. Ņemot vērā minēto, SIA „AB Farms" lūdz saskaņot Projektā uzņemto saistību nodošanu SIA „AB Farm".

[4] Ar Pārvaldes 2012.gada 4.jūlija lēmumu Nr.05.3/2-11/28/710 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) SIA „AB Farms" nav atļauts nodot Projekta saistības SIA „AB Farm" un lauzts ar SIA „AB Farms" noslēgtais Līgums, atprasot no SIA „AB Farms" saņemto publisko finansējumu Ls 66 518,13 apmērā.

Nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, SIA „AB Farm" un SIA „AB Farms" to apstrīdēja.

[5] Ar Dienesta 2012.gada 4.septembra lēmumu Nr.10.5.1/1028-A/2-15/1112 (turpmāk – Lēmums) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[5.1] Pārvalde, izvērtējot SIA „AB Farms" 2012.gada 21.jūnija iesniegumu, konstatēja, ka SIA „AB Farms" 2010.gadā platībmaksājumiem bija pieteikusi platības 625,41 ha apmērā.

SIA „AB Farm" 2011.gadā guva ieņēmumus no pakalpojumu sniegšanas un subsīdijām augkopībā. 2011.gadā SIA „AB Farm" platībmaksājumiem bija pieteikusi platības 633,83 ha, bet 2012.gadā iesniegumu platībmaksājumu saņemšanai nav iesniegusi. Savukārt 2012.gadā iesniegumu par platībmaksājumu saņemšanu par zemi 642,92 ha platībā, deklarējot tos pašus bloka numurus, kuri bija deklarēti SIA „AB Farm" 2011.gada iesniegumā, iesniedzis SIA „Domenieki". No minētā Pārvalde secināja, ka SIA „AB Farm" neražo nepārstrādāto lauksaimniecības produkciju, jo faktiski uz platībmaksājumiem

pieteikto zemi apsaimnieko SIA „Domenieki". Tā kā SIA „AB Farm" nodod zemi apsaimniekošanā SIA „Domenieki", tad SIA „AB Farm" nevar tikt uzskatīta par nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražotāju, līdz ar ko tā neatbilst prasībām, lai pretendētu uz atbalstu Pasākuma ietvaros.

Nododot saistības uzņēmumam, kas nenodarbojas ar nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražošanu, SIA „AB Farms" nenodrošinās Pasākuma mērķa – modernizēt lauksaimniecības uzņēmumu – izpildi. Ievērojot minēto, netika atļauts nodot Projektu un tā saistības SIA „AB Farm". Nododot zemi apsaimniekošanā citam uzņēmumam un neveicot nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražošanu, SIA „AB Farms" pārkāpj Līguma un normatīvo aktu nosacījumus. Līdz ar to nolemts lauzt Līgumu, atprasot saņemto publisko finansējumu Ls 66 518,13 apmērā.

[5.2] Dienests konstatēja, ka SIA „AB Farms" 2008.gadā guva ieņēmumus no nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražošanas (kviešu, miežu un rapša realizācija). Savukārt 2012.gadā SIA „AB Farms" pieteikumu uz platībmaksājumiem nav iesniegusi.

SIA „AB Farm" ir nostiprinātas īpašuma tiesības uz zemi, ko tai uzdāvināja SIA „AB Farms" saskaņā ar 2011.gada 17.marta dāvinājuma līgumu. Starp uzdāvinātiem zemes gabaliem ir zemes gabals ar kadastra /numurs/, kurā tika īstenots Projekts, proti, uzbūvēta graudu novietnes un ciklonu jaunbūve.

Ievērojot minēto, Pārvalde ir pareizi novērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un izdarījusi pamatotus secinājumus, tāpēc Dienests pievienojās Sākotnējā lēmuma motivācijai.

Dienests konstatēja, ka SIA „AB Farms" maina darbības veidu no lauksaimniecības uz mežsaimniecību. SIA „AB Farms" ir atsavinājis savas zemes platības, tāpēc 2012.gadā uz platībmaksājumiem nav pieteikusies. SIA „AB Farms" vairs nav nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražotāja, līdz ar ko tā neatbilst Ministru kabineta 2007.gada 8.maija noteikumu Nr.314 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai atklātu projekta iesniegumu konkursa veidā" (turpmāk – Noteikumi Nr.314) 1.pielikuma 3.punkta prasībām.

Noteikumu Nr.314 1.pielikuma 11.9.1.apakšpunkta mērķis ir noteikt, lai projekta ietvaros par Eiropas Savienības un valsts līdzfinansējumu uzceltā jaunbūve atrastos atbalsta saņēmēja īpašumā vai uz zemes, par kuru atbalsta saņēmēja labā ir nostiprināta ilgtermiņa nomas tiesība zemesgrāmatā, tādējādi nodrošinot projekta un Pasākuma mērķa izpildi visa projekta piecu gadu uzraudzības laikā.

Tā kā SIA „AB Farms" atsavināja zemi, kurā tika uzbūvēta graudu novietnes un ciklonu jaunbūve, secināms, ka šobrīd netiek ievērotas Noteikumu Nr.314 1.pielikuma 11.9.1.apakšpunktā noteiktās prasības. Līdz ar to Pārvalde pamatoti neatļāva Projekta saistības nodot SIA „AB Farm" un, pamatojoties uz Līguma 8.5.apakšpunktu, lauza līgumu, atprasot saņemto publisko finansējumu.

[6] 2012.gada 5.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „AB Farm" un SIA „AB Farms" pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu un SIA „AB Farms" pieteikums par Lēmuma atcelšanu daļā par publiskā finansējuma atmaksu.

Pieteikumi pamatoti ar turpmāk minētiem argumentiem.

Lūgumā, kas bija iesniegts Pārvaldei 2012.gada 21.jūnijā, tika paskaidrots, ka pieteicējas maina specializāciju, tādējādi ar lauksaimniecību nodarbosies SIA „AB Farm", kam arī pieder visas lauksaimniecības zemes platības. Parakstot iesniegumu, abas puses piekrita saistību nodošanai – pieņemšanai un apņēmās izpildīt visas ar to saistītās formalitātes.

Lēmumā nepareizi secināts, ka SIA „AB Farms", nododot saistības uzņēmumam, kas nenodarbojas ar nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražošanu, nespēs nodrošināt Pasākuma mērķa izpildi.

Pārvalde neņēma vērā to, ka SIA „AB Farms" un SIA „AB Farm" ir saistītie uzņēmumi, kuri ir nolēmuši specializēties katrs savā nozarē, tāpēc lēmums nodot pamatlīdzekļus SIA „AB Farm" ir pamatots un objektīvs, jo SIA „AB Farm" pieder lauksaimniecības zemes un tā ir spējīga turpināt pildīt uzņemtās saistības saskaņā ar Līgumu. SIA „AB Farms" īpašnieks ir uzdāvinājis zemi sava dēla uzņēmumam SIA „AB Farm", vadoties no lietderības apsvērumiem un saskaņā ar Noteikumu Nr.314 1.pielikuma 1.punktu, ar nolūku, lai SIA „AB Farm" turpinātu lauksaimniecības produkcijas ražošanu un sekmīgi pildītu visas uzņemtās saistības, nenodarot zaudējumus trešajām personām, tajā skaitā, pildītu saistības, kas paredzētas noslēgtajā Līgumā.

Līdz ar to Pārvaldes pieņemtais lēmums, neizvērtējot pēc būtības iesniegumā minēto lūgumu, bija formāls, iestādes nav ņēmušas vērā visus lietas apstākļus, kā arī nav ievērojušas lietderības apsvērumus.

[7] Dienests rakstveida paskaidrojumos norāda, ka pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā ietverto argumentāciju. Papildus Dienests norāda turpmāk minētos argumentus.

[7.1] Vērtējot iespēju nodot Projekta saistības, Dienestam primāri bija jāvērtē, vai SIA „AB Farm" atbilst Pasākuma nosacījumiem, proti, bija jāpārliecinās, vai SIA „AB Farm" varēja iesniegt projekta iesniegumu un saņemt atbalstu Pasākuma ietvaros. Atbilstoši Noteikumu Nr.314 1.pielikuma 3.punktam atbalsta pretendents ir juridiska vai fiziska persona, kas ražo Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma I pielikumā minēto lauksaimniecības produkciju. Tā kā SIA „AB Farm" neatbilda šim nosacījumam, tai nepastāvēja subjektīvās tiesības pretendēt uz atbalstu. Līdz ar to SIA „AB Farms" nevarēja nodot saistības SIA „AB Farm", jo tādā veidā netiek nodrošināta Pasākuma mērķa sasniegšana.

[7.2] Jau ar 2011.gada 16.marta iesniegumu SIA „AB Farms" Pārvaldei lūdza atļauju (iesniegums Pārvaldē saņemts 2011.gada 18.martā) nodot Projekta saistības SIA „AB Farm", uz ko saņēma Pārvaldes 2011.gada 7.aprīļa lēmumu Nr.1.1-10/2317722, ar kuru netika dota atļauja saistību nodošanai. Ignorējot šo Pārvaldes lēmumu, SIA „AB Farm" 2011.gada 17.martā uz dāvinājuma līguma pamata nodeva zemesgabalu (kadastra Nr.5644 002 0037), uz kura ir īstenots Projekts, SIA

„AB Farms", kā arī nodeva SIA „AB Farm" Projekta saistības. Līdz ar to SIA „AB Farms" pārkāpa Līguma 5.1.apakšpunkta nosacījumus un 5.9.apakšpunktu, kas nosaka, ka atbalsta saņēmējs apņemas Projekta uzraudzības laikā piecus gadus pēc pēdējā maksājuma veikšanas neatsavināt Projekta ietvaros par publiskā finansējuma līdzekļiem iegūtos pamatlīdzekļus.

Vērtējot faktisko situāciju uz Lēmuma pieņemšanas brīdi, Dienests secināja, ka SIA „AB Farm" 2011.gadā pieteiktās platības 2012.gadā ir pieteikusi SIA „Domenieki". Minētais fakts norāda, ka SIA „AB Farm" 2012.gadā neuzlabo savas saimniecības ekonomiskos rādītājus un neražo lauksaimniecības produkciju. SIA „AB Farms" ir atsavinājis Projekta ietvaros par publiskā finansējuma līdzekļiem iegūtos pamatlīdzekļus, ignorējot Pārvaldes aizliegumu nodot saistības SIA „AB Farm". Līdz ar to pamatoti pieņemts lēmums par saistību pārtraukšanu un publiskā finansējuma atprasīšanu.

[7.3] Saskaņā ar Līguma 5.1.apakšpunktu SIA „AB Farms" apņēmās ar pienācīgu rūpību un centību īstenot Projektu noteiktajos termiņos un kārtībā, kā arī nodrošināt Projektā paredzēto mērķu un rādītāju sasniegšanu. Saskaņā ar Līgumu SIA „AB Farms" apņēmās ievērot Noteikumu Nr.314 nosacījumus. Saskaņā ar Līguma 2.punktu un Noteikumu Nr.314 5.punktu SIA „AB Farms", iesniedzot Projekta iesniegumu, apliecināja, ka ir iepazinusies ar visiem sabiedriskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem, kas ietverti normatīvajos aktos par atbalstu lauku attīstībai, un Projekta ieviešanas gaitā apņēmās tos ievērot; ka piecus gadus pēc pēdējā maksājuma saņemšanas bez Dienesta rakstiskas piekrišanas neveiks darbības, kas var būtiski izmainīt Projekta ieviešanas nosacījumus, mērķus un līdzfinansētās investīcijas, un neveiks Projektā izmaiņas, kas nav iepriekš rakstiski saskaņotas ar Dienestu.

Finansējums tika piešķirts graudu ciklonu izbūvei un sējmašīnas iegādei Pasākuma, kura mērķis ir modernizēt lauksaimniecības uzņēmumus, lai uzlabotu to ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju, ietvaros. SIA „AB Farms", vienpusēji izlemjot nodot saistības SIA „AB Farm", nav ievērojusi ne tikai Līguma un Noteikumu Nr.314 nosacījumus, bet arī nesasniedz Projekta mērķi un Pasākuma mērķi. Līdz ar to Dienestam, pamatojoties uz Līguma 8.5.apakšpunktu un Noteikumu Nr.314 21.punktu, ir tiesības vienpusēji pārtraukt Līgumu un atprasīt SIA „AB Farms" izmaksāto publiskā finansējuma daļu.

[8] Ar Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 2.jūlija spriedumu pieteikumi noraidīti.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[8.1] Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 5.panta pirmā daļa noteic, ka valsts un Eiropas Savienības atbalsts tiek piešķirts, lai sekmētu lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības attīstību, kā arī paaugstinātu lauku teritorijas iedzīvotāju dzīves līmeni un radītu Latvijas un pārējo Eiropas Savienības dalībvalstu lauksaimniecības produktu ražotājiem līdzvērtīgus konkurences priekšnoteikumus. Savukārt minētā panta ceturtā daļa noteic, ka kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai, un kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauku un zivsaimniecības attīstībai, nosaka Ministru kabinets.

Noteikumi Nr.314 (*spēkā no 2007.gada 6.jūnija līdz 2008.gada 1.maijam*) noteica vispārējo kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstības pasākumiem, – kā notiek projektu iesniegumu vērtēšana un atlase. Noteikumu Nr.314 2.1.apakšpunkts paredzēja, ka valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai piešķir pasākumam „Lauku saimniecību modernizācija", kura ietvaros SIA „AB Farms" iesniedza Projektu. Noteikumu Nr.314 1.pielikuma 1.punkts noteica, ka Pasākuma mērķis ir modernizēt lauksaimniecības uzņēmumus, lai uzlabotu to ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju.

Kā izriet no Noteikumu Nr.314 1.pielikuma 3.punkta atbalsta pretendents ir juridiska vai fiziska persona, kas ražo Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma I pielikumā minēto lauksaimniecības produkciju.

No minētā normatīvā regulējuma secināms, ka Pasākums bija paredzēts lauksaimniecības uzņēmumiem, kas jau veic saimniecisko darbību lauksaimniecības jomā un ražo Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma I pielikumā minēto lauksaimniecības produkciju. Pasākuma mērķis ir modernizēt šos lauksaimniecības uzņēmumus, lai uzlabotu to ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju.

[8.2] Tiesa konstatēja, ka uz Projekta iesniegšanas un Līguma noslēgšanas dienu SIA „AB Farms" atbilda nosacījumiem un veica Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma I pielikumā minēto lauksaimniecības produkciju ražošanu. Tādēļ Dienests apstiprināja SIA „AB Farms" Projekta iesniegumu.

No pieteicējas Projektā norādītā secināms, ka SIA „AB Farms" minētā Pasākuma ietvaros ir paredzējusi sasniegt šādu mērķi – izbūvēt divus graudu glabāšanas ciklonus, iegādāties sējmašīnu (Projekta C.3. un C.4.sadaļa, *lietas 35.lapa*), tādējādi uzlabojot uzņēmuma ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju.

Īstenojot Projektu, SIA „AB Farms" jāsasniedz Projekta mērķi – īstenojot aktivitāti, jānodrošina uzņēmuma – SIA „AB Farms" – ekonomiskās darbības rādītāju un konkurētspējas uzlabošanos.

[8.3] Lietā nav strīda par to, ka 2008.gada 3.jūnijā Pārvalde ar SIA „AB Farms" noslēdza Līgumu par finansējuma piešķiršanu Projekta īstenošanai (*lietas 74.-90., 71.-73.lapa*) un pēc Projekta īstenošanas izmaksāja SIA „AB Farms" publisko finansējumu Ls 66 518,13 apmērā. Pēdējais maksājums veikts 2010.gada 10.martā, pēc kā sākās Projekta piecu gadu uzraudzība.

Lietā ir strīds par to, vai ir pieļaujama SIA „AB Farms" Projekta un tā saistību nodošana SIA „AB Farm".

[8.4] Lēmums ir pamatots ar Līguma 5.9.punktu un 8.5.3.apakšpunktu. Līguma 5.9.punkts nosaka, ka atbalsta saņēmējs apņemas Projekta uzraudzības laikā piecus gadus pēc pēdējā maksājuma veikšanas neatsavināt ieviestā Projekta ietvaros par publiskā finansējuma līdzekļiem iegūtos pamatlīdzekļus. Savukārt 8.5.3.apakšpunkts paredz Dienesta tiesības vienpusēji pārtraukt Līgumu, ja ir konstatēti pārkāpumi Projekta īstenošanas vai uzraudzības laikā, kā arī neatbilstība

Projekta mērķiem un sasniedzamajiem rādītājiem.

Līdz ar to tiesa secināja, ka Līgums tieši nosaka aizliegumu pieteicējai piecu gadu laikā pēc pēdējā maksājuma veikšanas atsavināt Projekta ietvaros par publiskā finansējuma līdzekļiem iegūtos pamatlīdzekļus, savukārt Līguma 8.5.3.apakšpunkts paredz Dienesta tiesības vienpusēji lauzt Līgumu. Tādējādi tiesa secināja, ka Līguma noteikumi precīzi nosaka atsavināšanas aizliegumu, kā arī paredz Līguma izbeigšanu.

[8.5] Līguma izpildes novērtējumā ir jāpiemēro tie Ministru kabineta noteikumi, kas bija spēkā saistības rašanās brīdī. Iepriekš minētais ir tieši noteikts ar Līguma 1.1.2.punktu, kurā ir norādīts, ka Līgums tiek noslēgts saskaņā ar Noteikumiem Nr.314.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.314 5.9.apakšpunktu, iesniedzot projekta iesniegumu, atbalsta pretendents apliecina, ka neveiks projektā izmaiņas, kas nav saskaņotas ar Dienestu. Atbilstoši Noteikumu Nr.314 20.punktam atbalsta pretendents un Dienests var grozīt vai pārtraukt līgumu, par to rakstiski vienojoties. Grozījumi līgumā pieļaujami, ja: 1) to rezultātā nemainās projekta mērķis; 2) izmaiņas līgumā paredzētajās aktivitātēs neietekmē vairāk kā 30% no noslēgtā līguma attiecināmo izmaksu kopsummas.

Atbilstoši Līguma 8.1., 8.2. un 8.4.apakšpunktam visi grozījumi Līgumā vai projektā noformējami rakstveidā un stājas spēkā, kad grozījumi un papildinājumi ir parakstīti no abu līgumslēdzēju puses.

Tiesa atzina, ka atbilstoši Noteikumu Nr.314 20.punktam Projekta saistību pārņemšana būtu pieļaujama, ja tā rezultātā nemainās Projekta mērķis. Projekta mērķis ir modernizēt jau strādājošu lauksaimniecības uzņēmumu, lai uzlabotu tā ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju.

[8.6] Izskatāmajā gadījumā SIA „AB Farm" nav atzīstams par strādājošu lauksaimniecības uzņēmumu, jo pirms saistību nodošanas neveica darbību lauksaimniecības jomā un neražoja Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma I pielikumā minēto lauksaimniecības produkciju. Pasākums paredzēts lauksaimniecības uzņēmumiem, kas jau veic saimniecisko darbību lauksaimniecības jomā, nevis uzsāk to veikt, kā tas ir SIA „AB Farm" gadījumā. Līdz ar to SIA „AB Farm" nespēs nodrošināt Projekta mērķi uzlabot jau lauksaimniecībā strādājoša uzņēmuma ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju.

[8.7] Vienlaikus tiesa konstatēja, ka lietā nav strīda par to, ka SIA „AB Farm" zemi apsaimnieko SIA „Domnieki", nevis SIA „AB Farm" (*lietas 144., 145., 146. un 147.lapa*). Minēto apstākli pieteicējas neapstrīd. Līdz ar to SIA „AB Farm" neatbilst Noteikumu Nr.314 1.pielikuma 3.punktam, jo tā neražo nepārstrādāto lauksaimniecības produkciju. Zemes nodošana apsaimniekošanai citam uzņēmumam neatbilst nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražošanai, jo atbalsts ir piešķirams tam uzņēmumam, kas pats veic zemju apsaimniekošanu un pats ražo nepārstrādāto lauksaimniecības produkciju.

[8.8] SIA „AB Farm" un SIA „AB Farms" ir dažādas juridiskas personas. Līdz ar to pieteicēju argumentam, ka SIA „AB Farms" un SIA „AB Farm" ir saistītie uzņēmumi, konkrētajā gadījumā nav nozīmes, jo Līgums un normatīvais regulējums neparedz saistītajiem uzņēmumiem jebkāda veida izņēmumus no noteiktās vispārējās kārtības vai jebkāda veida priekšrocības saistību pārņemšanā.

[8.9] Ņemot vērā to, ka SIA „AB Farm" nespēs nodrošināt Projekta mērķi, jo neatbilst Noteikumu Nr.314 1.pielikuma 3.punktam, Dienests pamatoti nav devis atļauju SIA „AB Farms" Projekta un tā saistību nodošanai SIA „AB Farm". Līdz ar to Lēmums šajā daļā ir tiesisks, un tiesai nav pamata lemt par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu atļauts nodot Projektu un tā saistības SIA „AB Farm".

[8.10] Attiecībā uz Lēmumu daļā par saņemtā publiskā finansējuma Ls 66 518,13 atmaksu, tiesa norāda tālāk minēto.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.314 5.8. un 5.9.apakšpunktu, iesniedzot Projekta pieteikumu, SIA „AB Farms" apliecināja, ka piecus gadus pēc pēdējā maksājuma saņemšanas bez Dienesta rakstiskas piekrišanas neveiks darbības, kas var būtiski izmanīt Projekta ieviešanas nosacījumus, mērķus un līdzfinansētās investīcijas, kā arī neveiks Projektā izmaiņas, kas nav iepriekš rakstiski saskaņotas ar Dienestu.

[8.11] SIA „AB Farms" jau 2011.gada 17.martā, nesagaidot Dienesta piekrišanu, pamatojoties uz dāvinājuma līgumu, ir atsavinājusi SIA „AB Farm" zemes gabalu, uz kura Projekta ietvaros par sabiedriskā finansējuma līdzekļiem bija uzcelti graudu glabāšanas cikloni (*lietas 69. – 70.lapa*). Ieraksts Zemesgrāmatā par nekustamā īpašuma īpašnieku maiņu izdarīts 2011.gada 6.aprīlī.

[8.12] SIA „AB Farms" ir atsavinājusi zemi, uz kuras tika īstenots Projekts – uzbūvēta graudu novietnes un ciklonu jaunbūve. Noteikumu Nr.314 1.pielikuma 11.9.1.apakšpunktā noteikts, ka, lai pieteiktos uz atbalstu, atbalsta pretendents Pārvaldē iesniedz Zemesgrāmatu nodaļas izdota nostiprinājuma uzraksta vai zemesgrāmatas apliecības par zemi vai ēku (būvi), uz kuras vai kurā paredzēts veikt būvniecību, vai arī ilgtermiņa zemes nomas līguma (tāds, kura nomas termiņš nav mazāks par septiņiem gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas brīža), kas reģistrēts zemesgrāmatā, kopiju, uzrādot oriģinālu.

Noteikumu Nr.314 1.pielikuma 11.9.1.apakšpunkta mērķis ir noteikt, lai projekta ietvaros par Eiropas Savienības un valsts līdzfinansējumu uzceltā jaunbūve atrastos atbalsta saņēmēja īpašumā vai uz zemes, par kuru atbalsta saņēmēja labā ir nostiprināta ilgtermiņa nomas tiesība zemesgrāmatā, tādējādi nodrošinot projekta un Pasākuma mērķa izpildi visa projekta piecu gadu uzraudzības laikā.

Tā kā SIA „AB Farms" ir atsavinājis zemi, kurā tika uzbūvēta graudu novietnes un ciklonu jaunbūve, secināms, ka SIA „AB Farms" nav ievērojusi Noteikumu Nr.314 1.pielikuma 11.9.1.apakšpunktā noteiktās prasības.

[8.13] SIA „AB Farms" 2011.gada 21.jūnija iesniegumā norāda, ka visas tai piederošās zemes ir atdotas SIA „AB Farm" lauksaimnieciskās darbības veikšanai. No minētā tiesa secināja, ka SIA „AB Farms" Dienestā pieteiktās zemes

platības bez Dienesta piekrišanas ir nodevis apsaimniekošanai SIA „AB Farm" un SIA „AB Farms" pati neveic nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražošanu. Ņemot vērā minēto, tiesa atzina, ka SIA „AB Farms" ir būtiski mainījusi Projekta ieviešanas nosacījumus, jo SIA „AB Farms" vairs neatbilst Noteikumu Nr.314 1.pielikuma 3.punkta prasībām un nenodrošina Projekta mērķa sasniegšanu.

[8.14] Ņemot vērā konstatēto, tiesa secināja, ka SIA „AB Farms" ir pārkāpusi Noteikumu Nr.314 5.8.apakšpunkta, 5.9.apakšpunkta un 1.pielikuma 11.9.1.apakšpunkta prasības.

[8.15] Atbilstoši Līguma 8.5.2.apakšpunktam Dienestam ir tiesības vienpusēji pārtraukt Līgumu un piedzīt līdz Līguma pārtraukšanas dienai atbalsta saņēmējam izmaksāto publiskā finansējuma summu, ja atbalsta saņēmējs neievēro kādu no Līguma nosacījumiem vai ar Projekta īstenošanu saistīto dokumentu noteikumus (jo īpaši, nav izpildījis Līguma 3. un 4.punktā minēto, nav ievērojis Noteikumu Nr.314 nosacījumus).

Atbilstoši Līguma 8.5.3.apakšpunktam Dienestam ir tiesības vienpusēji pārtraukt Līgumu un piedzīt līdz Līguma pārtraukšanas dienai atbalsta saņēmējam izmaksāto publiskā finansējuma summu, ja ir konstatēti pārkāpumi Projekta īstenošanas vai uzraudzības laikā, kā arī neatbilstība Projekta mērķim un sasniedzamajiem rādītājiem.

Noteikumu Nr.314 21.punktā noteikts, ka, laužot noslēgto līgumu saistību periodā, Dienests pieprasa līdz šim saņemto sabiedriskā finansējuma apjomu atmaksāt saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā administrējams valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

Ņemot vērā tiesas konstatētos pārkāpumus SIA „AB Farms" rīcībā, tiesa atzina par pamatotu Dienesta lēmumu vienpusēji lauzt Līgumu, atprasot no SIA „AB Farms" saņemto publisko finansējumu Ls 66 518,13 apmērā.

[8.16] Pastāvot iepriekš konstatētajiem apstākļiem, tiesa secināja, ka Lēmums daļā par saņemtā publiskā finansējumu Ls 66 518,13 atprasīšanu no SIA „AB Farms" ir tiesisks administratīvs akts, līdz ar to nav pamata Lēmuma atcelšanai.

[9] Par Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 2.jūlija spriedumu pieteicējas iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzība papildus pieteikumā norādītajam pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

Pieteicējas nav pārkāpušas Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 5.pantu, jo savā darbībā pieteicējas tieši ir ievērojušas šajā tiesību normā ietverto principu uzlabot un sekmēt lauksaimniecības produktu ražotāju konkurenci un racionāli izmantot pieteicēju īpašumā esošo lauksaimniecības zemi. Gan Dienests, gan pirmās instances tiesa šo jautājumu risināja formāli, rezultātā kļūdaini pieņemot nolēmumu par pieteicēju prasījumu noraidīšanu.

Pirmās instances tiesa nepareizi secināja, ka SIA „AB Farm" nav atzīstama par strādājošu lauksaimniecības uzņēmumu un ka tā nespēs nodrošināt Projekta mērķi. Visas pieteicēju darbības bija vērstas uz to, lai uzlabotu lauksaimniecības ražošanas kvalitāti un apjomus un nodrošinātu lauksaimniecības uzņēmuma konkurētspēju.

[10] Dienests rakstveida paskaidrojumos par apelācijas sūdzību norāda, ka apelācijas sūdzību neatzīst un uztur iepriekš lietas izskatīšanas laikā sniegtos paskaidrojumus. Papildus norādīts sekojošais.

[10.1] Lietā nav gūti pierādījumi tam, ka SIA „?? Farm" nodarbotos ar lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu. Gluži pretēji, SIA „?? Farm" attiecīgajā laika posmā bija nodevusi apsaimniekošanā zemi SIA „Domenieki", kura faktiski veica zemes apstrādi. Savukārt, pārbaudot SIA „?? Farm" uzņēmuma gada pārskata datus, konstatēts, ka uzņēmuma 2011.gada ieņēmumi 799,66 *euro* ir gūti no pakalpojumu sniegšanas, bet 713 68,41 *euro* – no subsīdijām augkopībā. Tādējādi lietā pamatoti konstatēts, ka SIA „?? Farm" nav strādājošs lauksaimniecības uzņēmums, bet gan uzņēmums, kas plāno uzsākt lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu. Pieteicējas lietā nav iesniegušas pierādījumus, kas apliecinātu pretējo.

[10.2] Tiesa nav norādījusi, ka pieteicējas pārkāpušas Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 5.pantu, bet gan to, ka minētā norma reglamentē publiskā finansējuma piešķiršanas mērķi – sekmēt lauksaimniecības attīstību. Savukārt Lauksaimniecības un lauku attīstības likums ir interpretējams kopsakarā ar speciālo Pasākuma reglamentējošo normatīvo aktu – Noteikumiem Nr.314. Ņemot vērā norādīto, tiesa pamatoti secinājusi, ka Pasākuma ietvaros uz publisko finansējumu ir tiesīgi pieteikties lauksaimniecības uzņēmumi, kas jau veic saimniecisko darbību lauksaimniecības jomā un ražo Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma I pielikumā norādīto lauksaimniecības produkciju.

[11] Saskaņā ar APL 245. un 304.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[12] Administratīvā apgabaltiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā kopsakarā ar apelācijas sūdzības un procesa dalībnieku rakstveida paskaidrojumu argumentiem, atzīst, ka pieteicēju apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikumi ir noraidāmi.

[13] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, to neatkārtojot.

[14] Pieteicēju apelācijas sūdzībā izteiktos argumentus apgabaltiesa atzīst par nepamatotiem, ņemot vērā turpmāk minēto.

Kā pamatoti norāda Dienests, pirmās instances tiesa spriedumā nebija norādījusi, ka pieteicējas pārkāpušas Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 5.pantu, bet gan izmantoja minēto normu lietā piemērojamo tiesību normu, tostarp Noteikumu Nr.314 normu interpretācijai, tulkojot noteikumu normas atbilstoši to mērķim (teleoloģiskā normu tulkošanas metode), kas izsecināms arī no minētās likuma normas.

Pretēji pieteicēju ieskatam, apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, atzinusi, ka pirmās instances tiesa pareizi secināja, ka SIA „AB Farm" nav atzīstama par strādājošu lauksaimniecības uzņēmumu, kas ir tiesīgs uzņemties Pasākuma ietvaros ar Projektu uzņemtās SIA „AB Farms" saistības.

Iespējams, pieteicēju darbību mērķis arī bija nodrošināt lauksaimniecības uzņēmuma konkurētspēju, bet konkrētajā gadījumā jāņem vērā, kā to pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, ka pieteicējas ir divas atsevišķas juridiskās personas. SIA „AB Farms" zemes, kas tika izmantota lauksaimniecībā, atsavināšanas darījuma rezultātā minētais uzņēmums vairs nekvalificējas kā nepārstrādātās lauksaimniecības produkciju ražojošais uzņēmums, līdz ar to šā uzņēmuma kā lauksaimniecības uzņēmuma ekonomiskie rādītāji un konkurētspēja neuzlabojas, jo uzņēmums vispār vairs nedarbojas lauksaimniecībā atbilstoši Pasākumam izvirzītajām prasībām. Savukārt jaunais zemes īpašnieks SIA „AB Farm" laikā, kad tam bija nodota zeme un kad pieteicējas lūgušas atļaut Projekta saistības uzņemties SIA „AB Farm", nebija jau strādājošs lauksaimniecības uzņēmums, kas ražotu Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma I pielikumā minēto lauksaimniecības produkciju.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 245., 304., 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt SIA „AB Farms" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, atļaujot SIA „AB Farms" nodot projekta Nr.08-05-L12100-000933 saistības SIA „AB Farm", izdošanu, un par Lauku atbalsta dienesta direktora 2012.gada 4.septembra lēmuma Nr.10.5.1/1028-A/2-15/1112 atcelšanu daļā par saņemtā publiskā finansējuma Ls 66 518,13 apmērā atmaksu.

Noraidīt SIA „AB Farm" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, atļaujot SIA „AB Farms" nodot projekta Nr.08-05-L12100-000933 saistības SIA „AB Farm", izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	*(personiskais paraksts)*	K.Krastiņa
Tiesneses	*(personiskais paraksts)*	L.Vīnkalna
	(personiskais paraksts)	A.Zariņa